HLEA - IDAZMENA EBALUATZEKO IRIZPIDEAK

1.-ADIERAZPEN-MAILA: TESTUAREN MAILA OROKORRA

Hizkuntza-errepertorio zabala dauka eta formulazio egokiak hautatzen ditu handik. Gai da bere intereseko gai askoren inguruan, testu argiak eta xeheak idazteko. Badaki ideia nagusiak nabarmentzen, bere ikuspegiari eusteko ideia osagarriak eta adibide egokiak emanez. Gai da idazlan bat edo txosten bat egiteko informazio jakin bat adieraziz edota iritzi baten aldeko edo kontrako arrazoiak emanez. Gai da gutunak idazteko, gertaerei eta esperientziei ematen dien garrantzia nabarmenduz.
Irakaskuntzako langilea den neurrian, era askotako hartzaileei (lankideei, gurasoei, ikasleei) zuzendutako testu egokiak idazteko gai izango da komunikazio-asmo jakinekin.

— **Hizkuntza-maila/ Kalitatea.** Zer-nolako maila du idazlanak, oro har, eskatzen zaionarekiko? Aski da Hizkuntza Eskakizun horrek ziurtatu behar duenerako?
— **Ataza, testu-mota eta eraginkortasuna.** Atazari egoki heldu al dio? Testua egoki ireki, garatu eta itxi al du? Helburua lortzeko moduko testua eraiki al du?
— **Baliabide espresibo orokorrak.**
Konplexutasun sintaktikoa; perpaus mota ugari eta egokiak hautatu al ditu ala sintaxia oinarrizkoegia darabil?
Lexikoa. Hitz altxor handia darabil ala hitz multzo txikia eta mugatua? Asko al dira esanahi zabalegiko berba zehaztugabeak, errepikapenak eta berba makuluak?

2. KOHERENTZIA /KOHESIOA: TESTUAREN ANTOLAMENDUA ETA ELABORAZIOA

Hainbat kohesio-mekanismo erabiltzen du bere esaldiekin diskurtso argia eta koherentea osatzeko. Egitura, paragrafoen banaketa eta puntuazioa logikoak eta praktikoak dira

KOHERENTZIA
— **Edukia.** Informazio nahikoa eta kalitatezkoa al darabil? Mezua ulertu ahal izateko behar diren datuak ematen ditu? Informazio larregi edo gutxiegi ematen du? Ideien jarraipena koherentea al da tesiarekin? Kontraesanik ba al dago enuntziatuen artean?
— **Egitura/ Paragrafoak.** Egoki banatu al ditu paragrafoak helburuari begira? Informazioaren ordenamendua logikoa da? Paragrafo bakoitzak ideia desberdin bat garatzen al du? Paragrafoak behar bezain landuak dira? Zuritu gabeko baieztapen edo iritziak asko al dira? Paragrafotik paragrafora eroso igarotzen al da? Erraz irakurtzen al da testua?
— **Egokitasuna/ Erregistroa.** Ba al dago gaiarentzat baldres edo arruntegi, teknikoegi edo konplexuegi gertatzen den adierazpenik? Idazlearen tonua familiarregia, zuzenegia edo urrunegia da jasotzailea zein den kontuan harturik?

KOHESIOA
— **Erreferentziarako mekanismoak (izenordainak, erakusleak, zenbait adberbio...).** Ba al dago errakuntzarik izenordainen eta erakusleen erabileran? Elementu bat berriz aipatzeko baliabide desberdinak erabiltzen ditu ala beti berbera?
— **Loturak.** Esaldien arteko kohesioa eraginkorra al da? Testu-zatien arteko erlazio logikoak (kausa-ondorioa, ordena, emendioa, aurkaritza...) adierazten dituzten lokailuak eta testu-antolatzaileak ondo erabilita daude?

3. ZUZENTASUNA: ZUZENTASUN FORMALA

Zuzentasun gramatikala badu; akats gutxi. Ez du ulergarritasuna galarazten duen akatsik egiten Egitura, paragrafoen banaketa eta puntuazioa aski logikoak eta praktikoak dira. Ortografia aski zuzena da..
— **Morfosintaxia.** Zuzen erabiltzen al ditu oinarrizko arau morfosintaktiko gehienak? Akatsak asko al ditu? Larriak al dira? Zenbateraino eragozten dute testuaren ulermena eta helburua? Arau nagusiren batean sistematikoki huts egiten du? Hitzen ordena zuzena da?
— **Puntuazioa / ortografia.** Puntuazio-akats larririk (punturik eza, justifikaziorik gabeko komak subjektuaren ondoren, komarik gabeko aposizioak...) badago? Diskurtso unitateak egoki bereizten al ditu? Galdera eta harridura-zeinuak ondo erabiltzen ditu? Hitz arruntetan akats ortografiko larririk ageri da?

HLEA - MINTZAMENA EBALUATZEKO IRIZPIDEAK

1. ADIERAZPEN-MAILA

Malgutasunez eta eraginkortasunez mintzo da. Azalpen argiak eta ongi egituratuak ekoizten ditu gai ez oso konplexuei buruz eta antolaketa-egiturak, lokailuak eta beste kohesio-mekanismo batzuk modu egokian erabiltzen ditu. Gai da esan nahi duena argi esateko eta muga handirik gabe adierazteko. Hizkuntza-errepertorio zabala dauka eta formulazio egokiak hautatzen ditu handik.

— **Hizkuntza-maila** / **Kalitatea**. Zer-nolako maila du ahozko produkzioak, oro har, eskatzen zaionarekiko? Aski da Hizkuntza Eskakizun horrek ziurtatu behar duenerako?
— **Baliabide espresibo orokorrak.** Hizkuntza-baliabideak (konplexutasun sintaktikoa, lexikoaren aberastasuna...) nahikoak al ditu maila honetako atazei erantzuteko? Esan nahi duena erraz esateko adina baliabide ba al du ala baliabide urriak ditu oraindik eta ezinean dabil ideiak zehaztu eta argitu ezinik edo erdizka adieraziz?
— **Koherentzia/ Egokitasuna.** Azalpenaren egitura eta ezaugarriak kontuan hartu al ditu? Testua egoki ireki, garatu eta itxi al du? Azalpen argia egin al du? Behar diren datuak era ordenatuan eskaini ditu, informazio larregi edo gutxiegi eman gabe? Ba al dago errepikapenik edo kontraesanik esandakoen artean?
Ideiak behar beste zehaztu eta garatu al ditu? Zuritu gabeko baieztapen edo iritziak asko dira? Gaiarentzat arruntegi edo formalegi gertatzen diren adierazpenak erabiltzen ditu?

2. JARIOA / ERRITMOA

Diskurtsoa erritmo uniformean sortzeko gai da Jariotasunez eta bat-batean mintzo da, ahalegin handirik egin gabe, gai zailetan izan ezik. Gai da intonazioa aldatzeko eta enfasi berezia emateko.

— **Abiadura.** Bat-batean eta jario handiz mintzo al da? Bere lanean eroso aritzeko adinako jarioa eta erritmoa ba al ditu?
— **Erritmoa.** Erritmo uniformea – zalantza eta eten gutxikoa- al dauka ala zalantza eta erraztasun eza salatzen duten etenak egiten ditu oraindik? Isiluneak estaltzeko "eee...", "mmm..." bezalako betegarriak aspergarri gertatzen dira?
— **Berrantolaketak.** Neurriz kanpoko berrantolaketak egiten ditu?

3. ZUZENTASUNA

Zuzentasun gramatikal handia du. Akats gutxi; gainera, berak zuzentzen ditu askotan.
— **Morfosintaxia.** Arau morfosintaktiko nagusiak (ergatiboa, aditzaren komunztadura, laguntzaile-mota, juntagailu eta menderagailu nagusiak...) ondo menderatzen ditu?
— **Ahoskera / Doinua.** Fonemak ongi burutzen ditu? Erdal maileguetarako lege fonetikoak betetzen ditu? Hitzen azentu eta esaldien intonazio egokiak ditu ?

4. ELKARRERAGINA

Gai da elkarrizketan erabateko parte hartzea izateko, eztabaidagai diren ideiak jariotasunez eta laguntzarik gabe zabalduz eta garatuz.
Diskurtsoaren funtzioetan eskura duen sailetik esaldi egokiak hautatzen ditu bere oharrak egiteko, hitza hartzeko edo hitzari eusteko eta bere jarduera eta gainerako solaskideena trebetasunez uztartzeko. Esamolde idiomatikoen eta lagunartekoen ezagutza ere badu.
Elkarreraginean eraginkortasunez parte hartzeko gai da, informazioa eta argudioak aurkeztuz, bere ikuspuntu eta iritziak azalduz, arrazoituz eta defendatuz.

— **Elkarrizketa.** Elkarrizketan erraz parte hartzen du? Ideiak eta iritziak garatu eta modalizatu al ditu? Esamoldeak eta lagunarteko hizkera ondo erabiltzen ditu?